Ռուզան Ալբերտի Մկրտչյան

ruzan.mkrtchyan@ysu.am

Պատմության ֆակուլտետ
Մշակութաբանության ամբիոն
Դոցենտ

Պատմության ֆակուլտետ
Մշակութաբանության ամբիոն
Դոցենտ

Աստվածաբանության ֆակուլտետ
Հումանիտար և հասարակագիտական հետազոտությունների ինստիտուտ
Հնագիտական հետազոտությունների լաբորատորիա
Ավագ գիտական աշխատող

Կրթություն

Ֆակուլտետ	Ֆիզիկական մարդաբանության ամբիոն
Տարեթիվ	1982 - 1985
Աստիճան/կոչում	Ասպիրանտ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ֆակուլտետ	Պատմության ֆակուլտետ
Տարեթիվ	1972 - 1977
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Տարեթիվ	1988
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Գիտական ղեկավար	Վալերի Ալեկսեև
Գիտական թեմա	ԽՍՀՄ-ի հարավեվրոպական տարածաշրջանի նեոլիթյան և էնեոլիթյան բնակչության հնամարդաբանությունը

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Русский English

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված	2006 մինչ օրս

Պաշտոն	դասախոս

Հաստատություն	ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Ժամանակահատված	1991 - 2006
Պաշտոն	գիտաշխատող

Հաստատություն	ԵՊՀ-ի հնագիտական հետազոտությունների լաբորատորիա
Ժամանակահատված	1985 - 2006
Պաշտոն	գիտաշխատող

Հաստատություն	ՍՍՀՄ ԳԱ Ազգագրության և մարդաբանության ինստիտուտ
Ժամանակահատված	1982 - 1985
Պաշտոն	փորձագետ, ասպիրանտ

Հաստատություն	ԵՊՀ Հայագիտության կենտրոն
Ժամանակահատված	1980 - 1982
Պաշտոն	գիտաշխատող

Հաստատություն	Հայաստանի Պատմության պետական թանգարան
Ժամանակահատված	1977 - 1980
Պաշտոն	գիտաշխատող

Միջազգային կոնֆերանսների և սեմինարների մասնակցություն

24/04/2022 - 07/05/2022	E+ ICM mobility to Venice Ca'Foscari University of Venice Իտալիա

Հրապարակումներ

Հոդված

The Impact of OXTR, HTR2A, and AR Gene Polymorphisms on Aggressive Behavior in Armenian Students

Ruzan A. Mkrtchyan, Prokhor A. Proshakov, Alex M. Kulikov, Liliya A. Revyakina, Marina L. Butovskaya, Oleg E. Lazebny

Adaptive Human Behavior and Physiology 2025 1-21

Հոդված

Burial of two closely related infants under a “dragon stone” from prehistoric Armenia

Arsen Bobokhyan, Miren Iraeta-Orbegozo, Hugh McColl, Ruzan Mkrtchyan, Hasmik Simonyan, Jazmín Ramos-Madrigal, Aída Andrades-Valtuena, Pavol Hnila, Alessandra Gilibert, Ashot Margaryan

Journal of Archaeological Science Reports 2024 104601

Հոդված

Սեւանի ավազանի միջին եւ ուշբրոնզեդարյան հնամարդաբանության վերլուծություն՝ ըստ անցած դարի գիտական աշխատությունների

Ռուզան Մկրտչյան

History and Culture Journal of Armenian Studies 2024 268-276

Հոդված

Մարդկային զոհաբերությունների երևույթը Հայկական լեռնաշխարհում մ.թ.ա. III-I հազարամյակներում (ըստ հնագիտական և գրավոր սկզբնաղբյուրների)

Ռուզան Մկրտչյան, Աշոտ Փիլիպոսյան

Հայագիտության հարցեր և միջմշակութային հաղորդակցում 2023 130-144

Հոդված

Factors Associated With Highest Symptoms of Anxiety During COVID-19: Cross-Cultural Study of 23 Countries

Valentina N. Burkova, Marina L. Butovskaya, Ashley K. Randall, Julija N. Fedenok, Khodabakhsh Ahmadi, Ahmad M. Alghraibeh, Fathil Bakir Mutsher Allami, Fadime Suata Alpaslan, Mohammad Ahmad Abdelaziz Al-Zu'bi, Kholoud Imhammad Meqbel Al-Mseidin, Derya Fatma Biçer, Hakan Cetinkaya, Oana Alexandra David, Silvia Donato, Seda Dural, Paige Erickson, Alexey M. Ermakov, Berna Ertuğrul, Emmanuel Abiodun Fayankinnu, Maryanne L. Fisher, Fakir Al Gharaibeh, Lauren Hocker, Ivana Hromatko, Elena Kasparova, Alexander Kavina, Yahya M. Khatatbeh, Hareesol Khun-Inkeeree, Kai M. Kline, Fırat Koç, Vladimir Kolodkin, Melanie MacEacheron, Irma Rachmawati Maruf, Norbert Meskó, Ruzan Mkrtchyan, Poppy Setiawati Nurisnaeny, Oluyinka Ojedokun, Damilola Adebayo, Mohd S. B. Omar-Fauzee, Barış Özener, Edna Lúcia Tinoco Ponciano, Muhammad Rizwan, Agnieszka Sabiniewicz, Victoriya I. Spodina, Stanislava Stoyanova, Nachiketa Tripathi, Satwik Upadhyay, Carol Weisfeld, Mohd Faiz Mohd Yaakob, Mat Rahimi Yusof, Raushaniia I. Zinurova

Frontiers in Psychology 2022 1-19

Հոդված

ЗАКАВКАЗЬЕ И СТЕПНОЙ МИР В ЭПОХУ ЖЕЛЕЗА: СРАВНИТЕЛЬНОЕ КРАНИОЛОГИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ

Мкртчян Р.А., Симонян А.Г., Воронцова Е.Л.

Вестник Московского университета Серия XXIII Антропология 2022 135-143

Հոդված

Ուդուրի-Էթիունի համադաշնության Վելիքուխի, Արքուքինի, Թուլիխու երկրների բնակչության մարդաբանությունը

Ռուզան Մկրտչյան, Աշոտ Փիլիպոսյան, Հասմիկ Սիմոնյան

Ծովային Հայաստան. Ուդուրի-Էթիունի երկրի հնագիտական ժառանգությունը 2022 294-301

Գիտաժողովի նյութ

Сравнительный анализ палеодемографических характеристик палеопопуляций эпохи бронзы Лчашенского и Неркин Геташенского могильников.

Мкртчян Рузан Альбертовна

2022 56

https://istina.msu.ru/collections/505779326/

Հոդված

Predictors of Anxiety in the COVID-19 Pandemic from a Global Perspective: Data from 23 Countries

Ruzan Mkrtchyan, Valentina N. Burkova, Marina L. Butovskaya, Ashley K. Randall, Julija N. Fedenok, Khodabakhsh Ahmadi, Ahmad M. Alghraibeh, Fathil Bakir Mutsher Allami, Mohammad Ahmad Abdelaziz Al-Zu'bi, Fadime Suata Alpaslan, Derya Fatma Biçer, Hakan Cetinkaya, Oana Alexandra David, Silvia Donato, Seda Dural, Paige Erickson, Alexey M. Ermakov, Berna Ertu˘grul, Emmanuel Abiodun Fayankinnu, Maryanne L. Fisher, Lauren Hocker, Ivana Hromatko, Elena Kasparova, Alexander Kavina, Yahya M. Khatatbeh, Hareesol Khun-Inkeeree, Kai M. Kline, Fırat Koç, Vladimir Kolodkin, Melanie MacEacheron, Irma Rachmawati Maruf, Norbert Meskó, Poppy Setiawati Nurisnaeny, Oluyinka Ojedokun, Damilola Adebayo, Mohd S. B. Omar-Fauzee, Barı¸s Özener, Edna Lúcia Tinoco Ponciano, Muhammad Rizwan, Agnieszka Sabiniewicz, Victoriya I. Spodina, Stanislava Stoyanova, Nachiketa Tripathi, Satwik Upadhyay, Carol Weisfeld, Mohd Faiz Mohd Yaakob, Mat Rahimi Yusof, Raushaniia I. Zinurova

Sustainability 2021 1-23

Հոդված

Cross-Cultural Perspectives on the Role of Empathy during COVID-19's First Wave

Marina L. Butovskaya, Valentina N. Burkova, Ashley K. Randall, Silvia Donato, Julija N. Fedenok, Lauren Hocker, Kai M. Kline, Khodabakhsh Ahmadi, Ahmad M. Alghraibeh, Fathil Bakir Mutsher Allami, Fadime Suata Alpaslan, Mohammad Ahmad Abdelaziz Al-Zu'bi, Derya Fatma Biçer, Hakan Cetinkaya, Oana Alexandra David, Seda Dural, Paige Erickson, Alexey M. Ermakov, Berna Ertugrul, Emmanuel Abiodun Fayankinnu, Maryanne L. Fisher, Ivana Hromatko, Elena Kasparova, Alexander Kavina, Hareesol Khun-Inkeeree, Fırat Koç, Vladimir Kolodkin, Melanie MacEacheron, Irma Rachmawati Maruf, Norbert Meskó, Ruzan Mkrtchyan, Poppy Setiawati Nurisnaeny, Oluyinka Ojedokun, Damilola Adebayo, Mohd S. B. Omar-Fauzee, Barı¸s Özener, Edna Lúcia Tinoco Ponciano, Igor V. Popov, Muhammad Rizwan, Agnieszka Sabiniewicz, Victoriya I. Spodina, Stanislava Stoyanova, Nachiketa Tripathi, Satwik Upadhyay, Carol Weisfeld, Mohd Faiz Mohd Yaakob, Mat Rahimi Yusof, Raushaniia I. Zinurova

Sustainability 2021 1-35

Գիտաժողովի նյութ

Феномен патриарха согласно антропологическим, лингвистическим и историографическим данным

Мкртчян Рузан Альбертовна, Воронцова Елена Леонидовна, Пилипосян Ашот Суренович

2021 379

https://aaer.co/xiv-%d0%ba%d0%b0%d1%8d%d1%80/

Գիտաժողովի նյութ

Особенности двигательной активности населения эпохи поздней бронзы по материалам лчашенской коллекции

Батанина Ольга Владимировна, Мкртчян Рузан Альбертовна, Симонян Асмик Гагиковна

2021 376

https://aaer.co/xiv-%d0%ba%d0%b0%d1%8d%d1%80/

Գիտաժողովի նյութ

Results of the missions in Georgia and Armenia carried out by the Laboratory of Physical Anthropology (Ca' Foscari University-Venice, Italy)

Bertoldi Francesca, Lia Bitadze, Shorena Laliashvili, Valentina Giacometti, Roberto Cameriere, Elena Rova, Iulon Gagoshidze, Ruzan Mkrtchyan, Ashot Piliposyan, Hasmik Simonyan, Piera Allegra Rasia

2021 338-339

https://eventi.unibo.it/12icaane

Հոդված

Excavations at Metsamor, seasons 2013-2018
Ashot Piliposyan, Krzysztof Jakubiak, Ruzan Mkrtchyan, Hasmik Simonyan, Mateusz Iskra,

Artavazd Zaqyan

Armenian Archaeology: Past Experiences and New Achievements 2020 251-244

Հոդված

The Bronze and Iron Age populations of the Armenian Highland in the genetic history of Armenians
Alla A. Movsesian, Rusan A. Mkrtchyan, Hasmik G. Simonyan

AMERICAN JOURNAL OF PHYSICAL ANTHROPOLOGY 2020 158-167

Հոդված

ДРЕВНЕЕ НАСЕЛЕНИЕ БАССЕЙНА ОЗЕРА СЕВАН (ПАЛЕОФЕНЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ)
Мкртчян Р.А., Мовсесян А.А.

Вестник Московского университета Серия XXIII Антропология 2020 79-89

Հոդված

Ankylosing spondylitis: antiquity and differential diagnosis – a case study of a Bronze Age skeleton from Norabak, southeastern Armenia
Mkrtchyan Ruzan, Karapetian Marina, Simonyan Hasmik

HOMO - Journal of Comparative Human Biology 2019 171 - 183

Հոդված

Սեւանի Աւազանի Երկաթէդարեան խմբային թաղումների երեւոյթը
Ռուզան Մկրտչեան, Աշոտ Փիլիպոսեան, Յասմիկ Սիմոնեան

Հայկազեան հայագիտական հանդէս 2019 713-724

Հոդված

ԼՃԱՇԵՆԻ «ՎԻՇԱՊԻ» ԴԱՄԲԱՐԱՆԸ. ՆՈՐԱՀԱՅՏ ԿԵՆՍԱՓԱՍՏԵՐ
Աշոտ Փիլիպոսյան, Ռուզան Մկրտչյան, Հասմիկ Սիմոնյան, Արսեն Բոբոխյան, Արտավազդ Զաքյան

Վիշապը հեքիաթի և իրականութան սահմանին 2019 574 - 584

Գիտաժողովի նյութ

Страна Этиуни, Кавказ и Степной мир (Сравнительное краниологическое исследование)
Р. Мкртчян, Е. Воронцова, А. Симонян

2019 79-80

Գիտաժողովի նյութ

Human remains from the necropolis of Hatsarat (Armenia) dated to Late bronze - Iron Age: anthropological and paleopathological analysis
R. Mkrtchyan, F. Bertoldi, A. Piliposyan, H. Simonyan

2019 9-10

Գիտաժողովի նյութ

Биоархеология эпохи бронзы Гегаркуникского региона
МКРТЧЯН Р. А., ВОРОНЦОВА Е.Л.

2019 20

Գիտաժողովի նյութ

Evidence of Ankylosing Spondylitis in Bronze Age skeleton from Norabak site: Possibly one of the earliest cases from southeastern Armenia
Karapetian M., Mkrtchyan R., Simonyan H.

2019 24-26

Գիտաժողովի նյութ

Population of Uduri-Etiuni
Hasmik Simonyan, Ruzan Mkrtchyan, Ashot Piliposyan, Elena Vorontsova

2019 27-28

Գիտաժողովի նյութ

Զորաց Քարեր հնավայրի 2014-2018 թթ. պեղումների նախնական արդյունքները
Ա. Փիլիպոսյան, Գ. Արեշյան, Կ. Փահլևանյան, Ռ. Հոլմգրեն, Ռ. Մկրտչյան, Հ. Սիմոնյան

2019 13-14

Հոդված

Շիրակի և Գեղարքունիքի բրոնզեդարյան բնակչության կենսաինագիտական ցուցիչների համեմատական վերլուծական
Ռուզան Մկրտչյան, Հասմիկ Սիմոնյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻԿՈՒՆՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ նվիրված Տելեմակ Խաչատրյանի հիշատակին
2018 144-149

Գիտաժողովի նյութ

Биоархеология населения Армении эпохи бронзы, железа и урартского периода
Мкртчян Р. А., Симонян А. Г.

2018 121 - 121

https://istina.msu.ru/collections/150735313/

Հոդված

НАСЕЛЕНИЕ СТРАНЫ ЭТИУНИ (ПО КРАНИОЛОГИЧЕСКИМ ДАННЫМ)
Р.А. Мкртчян, Е.Л. Воронцова, А.Г. Симонян

Вестник Московского университета Серия XXIII Антропология 2017 91-106

Հոդված

Էմմա Խանզադյանը և վիշապաքարերի հետազոտությունը
Ռուզան Մկրտչյան, Արսեն Բոբոխյան, Աշոտ Փիլիպոսյան, Հասմիկ Սիմոնյան, Արտավազդ Չաքյան

Մեծամորյան ընթերցումներ 2017 93-112

Հոդված

Eight Millennia of Matrilineal Genetic Continuity in the South Caucasus
Ashot Margaryan, Miroslava Derenko, Hrant Hovhannisyan, Boris Malyarchuk, Rasmus Heller,

Zaruhi Khachatryan, Pavel Avetisyan, Ruben Badalyan, Arsen Bobokhyan, Varduhi Melikyan,

Gagik Sargsyan, Ashot Piliposyan, Hakob Simonyan, Ruzan Mkrtchyan, Galina Denisova,

Levon Yepiskoposyan, Eske Willerslev, Morten E. Allentoft

Current Biology 2017 2023-2028

Գիտաժողովի նյութ

ПАТООДОНТОЛОГИЯ ТРЕХ МИРОВ: СЕВАНСКИЙ БАССЕЙН, ЮЖНОРУССКИЕ СТЕПИ И СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ

Р. А. Мкртчян

2017 39

https://docslide.org/programma-konferencii-vii-alekseevskie-chteniya-pamyati-v-...

Գիտաժողովի նյութ

АНАЛИЗ КРАНИОЛОГИЧЕСКИХ МАТЕРИАЛОВ ЭПОХИ ЖЕЛЕЗА ИЗ КОЛЛЕКТИВНЫХ ПОГРЕБЕНИЙ СЕВАНСКОГО БАССЕЙНА (АРМЕНИЯ)

Р. А. Мкртчян, А. Г. Симонян, Е. Л. Воронцова

2017 38

https://docslide.org/programma-konferencii-vii-alekseevskie-chteniya-pamyati-v-...

Գիտաժողովի նյութ

«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների և պատմական միջավայրի պահպանության ծառայության» մարդաբանության ֆոնդում պահվող Ներքին Գետաշենի հնամարդաբանական հավաքածուն

Ռուզան Մկրտչյան

2017 53-54

http://hushardzan.am/

Գիտաժողովի նյութ

Նոր դիտարկումներ Ղևոնդ Ալիշանի "Հաշտից տեղեր" և "Հաշտ և զոհ" կոչված պատմակրոնաբանական մեկնությունների շուրջ

Ռուզան Մկրտչյան, Աշոտ Փիլիպոսյան

2017 113 -139

Հոդված

ПАЛЬЦЕВОЙ ИНДЕКС И ЧЕРТЫ ЛИЧНОСТИ У АРМЯНСКИХ СТУДЕНТОВ: ПОЛОВЫЕ РАЗЛИЧИЯ

М.Л. Бутовская, Р.А. Мкртчян

Вестник Московского университета Серия XXIII Антропология 2016 76-85

http://www.anthropos.msu.ru/publication.html

Հոդված

METSAMOR (ARMENIA):PRELIMINARY REPORT ON TEH EXCAVATIONS IN 2013, 2014 AND 2015

Krzysztof Jakubiak, Ashot Piliposyan, Mateusz Iskra, Artavazd Zaqyan, Rusanna Mkrtchyan,

Hasmik Simonyan

Polish Archaeology in the Mediterranean 2016 553-572

http://www.pcma.uw.edu.pl/en/pam-journal/

Գիտաժողովի նյութ

Dental pathologies of the Bronze Age population according to materials of the Nerkin Getashen cemetery (Armenia)

R.Mkrtchyan

2016 56

http://www.21ppa2016.com/

Գիտաժողովի նյութ

REPORT ON DEGENERATIVE AND ACTIVITY - RELATED SPINE ABNORMALITIES IN THE BRONZE AGE (2ND MILLENNIUM B.C.) SETTLERS OF THE COASTAL AREA AROUND LAKE SEVAN, MODERN ARMENIA

R. Mkrtchyan, H. Simonyan, M. K. Karapetian

2016 58

http://www.21ppa2016.com/schedule

Գիտաժողովի նյութ

Биоархеология населения эпохи бронзы Гегаркуникского региона

Рузан Мкртчян

2016 124-129

http://institutehist.ucoz.net/forum/2-4-1

Ուսումնական ձեռնարկ

Մարդու էթոլոգիա (Ուսումնամեթոդական ուղեցույց-ծրագիր)

Ռուզան Ալբերտի Մկրտչյան

2016 20

Հոդված

Методические основы преподавания курса "Этология человека"

Рузан Мкртчян

History and Culture Journal of Armenian Studies 2015 432-442

http://publications.ysu.am/patmutyun_mshakuyt_2016/

Հոդված

О роли дискретно-варирующих признаков как генетических маркеров в анализе могильников с коллективным обрядом погребений (на примере могильника Неркин Геташен, Армения)

Р. А. Мкртчян, Е.Л. Воронцова

Актуальные вопросы антропологии 2015 70-76

http://history.by/%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%8B-%D0%B0%D0%BD%D1%82...

Գիտաժողովի նյութ

ПЕРВАЯ БИОАРХЕОЛОГИЧЕСКАЯ КОЛЛЕКЦИЯ ИЗ МЕЦАМОРА

Р. МКРТЧЯН, А.Г. СИМОНЯН

2015 131-140
